

Praha 2.4.2004

14

Kardiochirurgické operace

Nemoci oběhové soustavy jsou nejčastější příčinou hospitalizace a rovněž nejčastější příčinou smrti. Způsobují přes polovinu všech úmrtí. Přes mimořádně příznivý trend ve vývoji úmrtnosti na tyto choroby po roce 1990, mají stále za následek zhruba 57 tisíc úmrtí ročně.

Rozhodující podíl na tomto pozitivním vývoji má synergický vliv zlepšení více faktorů. Došlo nejen ke změně stravovacích návyků (pokles spotřeby živočišných tuků, zvýšená spotřeba zeleniny a ovoce), ale zejména k výrazné změně v kvalitě poskytované zdravotní péče (nové léky, nové léčebné postupy, zvýšení počtu kardiochirurgických výkonů).

Údaje o provedených kardiochirurgických výkonech poskytuje souhrnná publikace pod názvem Přehled vybraných kardiochirurgických výkonů v České republice, která vychází každoročně od roku 1994.

Publikace je zpracována z dat pořízených v Národním kardiochirurgickém registru, který je součástí Národního zdravotnického informačního systému a jeho správcem je Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR. Zpracovatelem registru na celostátní úrovni je Koordinační středisko pro rezortní zdravotnické informační systémy.

V roce 2002 bylo ve 13 kardiocentrech (KC) v České republice provedeno celkem 10 797 srdečních operací. Oproti roku 1991 se jejich počet zvýšil 6,5krát. Tento celkový počet je uveden pouze v grafu č. 1. Detailnější údaje v tabulce 1 a v následujících grafech byly zpracovány pouze z 8 682 případů, za které byla data k dispozici do 10.12.2003 a za zařízení, která dala souhlas k publikování. V těchto případech nejsou obsaženy údaje za DKC FN Motol, jejichž data jsou uvedena samostatně v tabulce 2.

Podíl operací s mimotělním oběhem v posledních pěti letech, s výjimkou roku 2002, postupně klesal. V roce 2002 bylo provedeno v mimotělním oběhu 80 % operací, což je o 10 % méně v porovnání s rokem 1998.

Kardiochirurgické operace jsou výrazně četnější u mužů než u žen. I když se procento operovaných žen postupně zvyšuje, podíl mužů stále mírně převyšuje 70 %. Průměrný věk operovaných se stále zvyšuje, v roce 2002 dosáhl 64,0 let (v roce 1998 byl 60,2 let). Dvě třetiny operovaných pacientů byly ve věku 60 - 79 let a téměř ¼ ve věku 50 - 59 let.

Struktura kardiochirurgických operací podle naléhavosti byla následující - elektivní operace tvořily 77,5 %, urgentní operace 22,1 %. Primooperace celkem představovaly 93,3 %.

V roce 2002 bylo provedeno celkem 7 051 aortokoronárních bypassů (ACB), včetně kombinovaných výkonů, z toho samostatných ACB bylo 6 079. Oproti roku 1998 se

celkový počet ACB včetně kombinovaných výkonů zvýšil o 56 %, počet samostatných bypassů o 46 %.

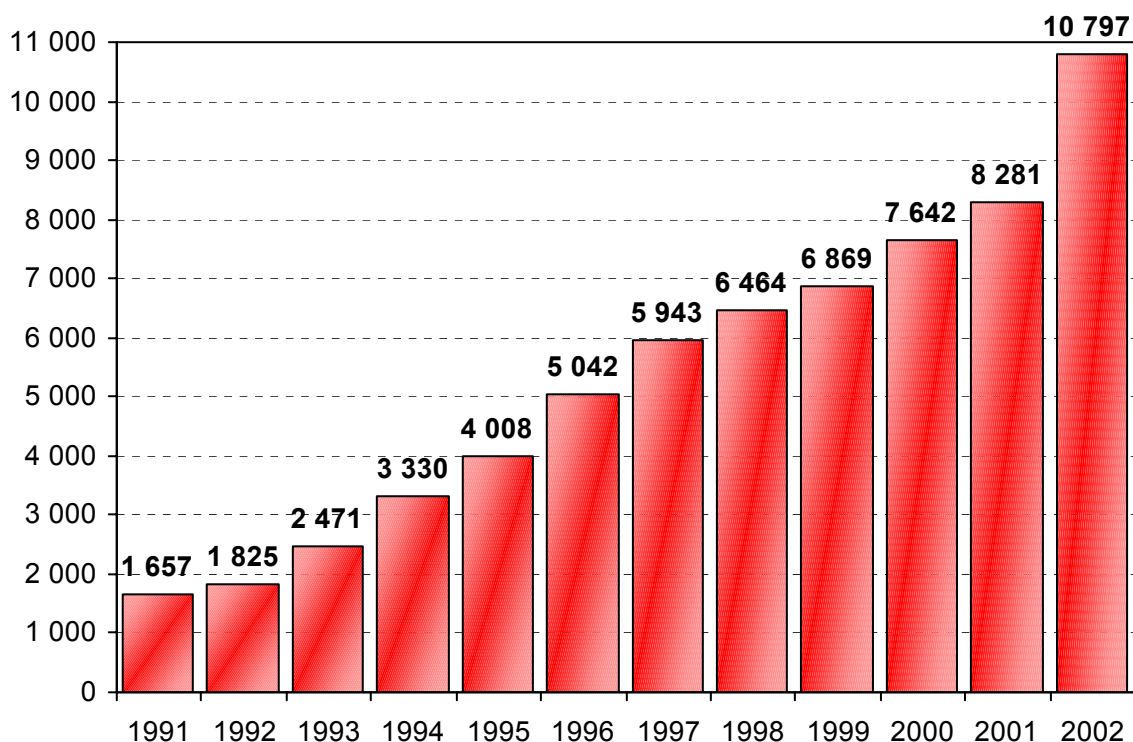
Celková 30denní mortalita v roce 2002 činila 3,5 %, od roku 1998 se pohybuje v rozmezí 3,1 % - 3,6 %. Porovnáme-li tento ukazatel u vybraných výkonů, nejnižší mortalita je u samostatných aortokoronárních bypassů (2,2 % v roce 2002), naopak nejvyšší u výkonu ACB+chlopeč (7,9 % v roce 2002).

Průměrná doba hospitalizace se u kardiologických operací výrazně nemění, v období posledních pěti let činila 9,0 - 9,2 dne. Nejčastěji se doba hospitalizace pohybuje mezi 7 - 13 dny, v roce 2002 představovaly operace s dobou hospitalizace v tomto rozpětí 63 %.

Nemoci oběhové soustavy znamenají vždy zásadní snížení úrovně zdraví. Kardiologické operace umožňují lidem s některou kardiologickou nemocí plnohodnotný nebo téměř plnohodnotný život.

Ing. Miloslava Chudobová

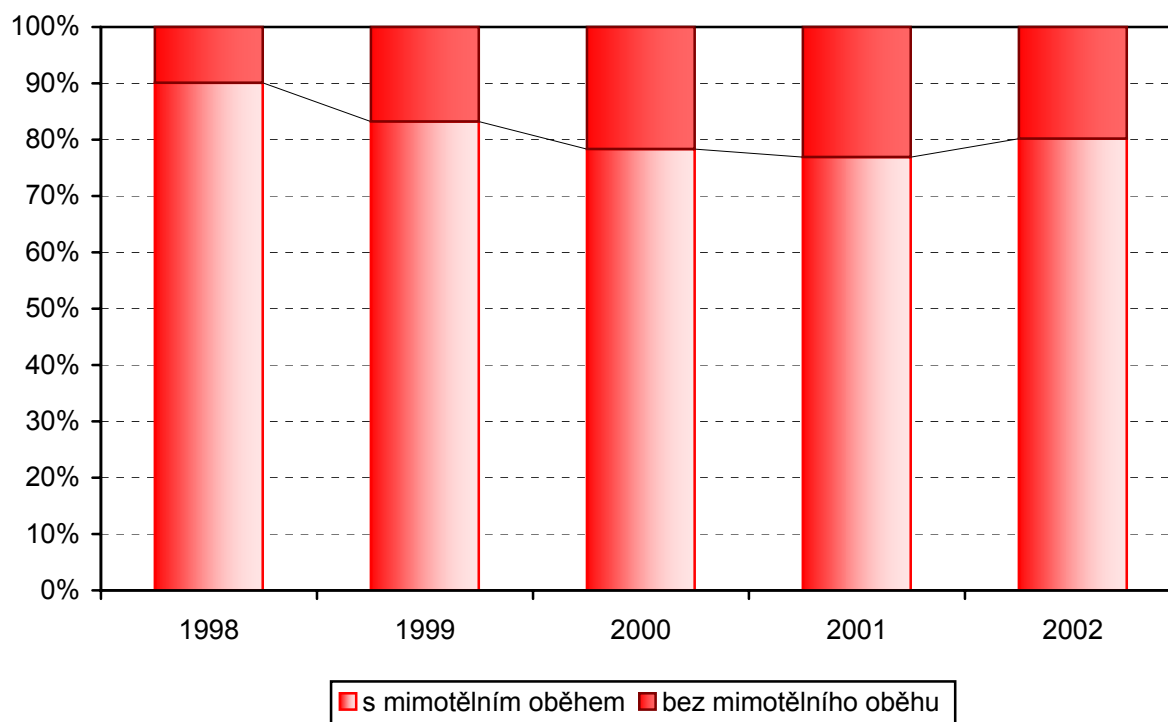
Graf 1: Vývoj kardiologických operací

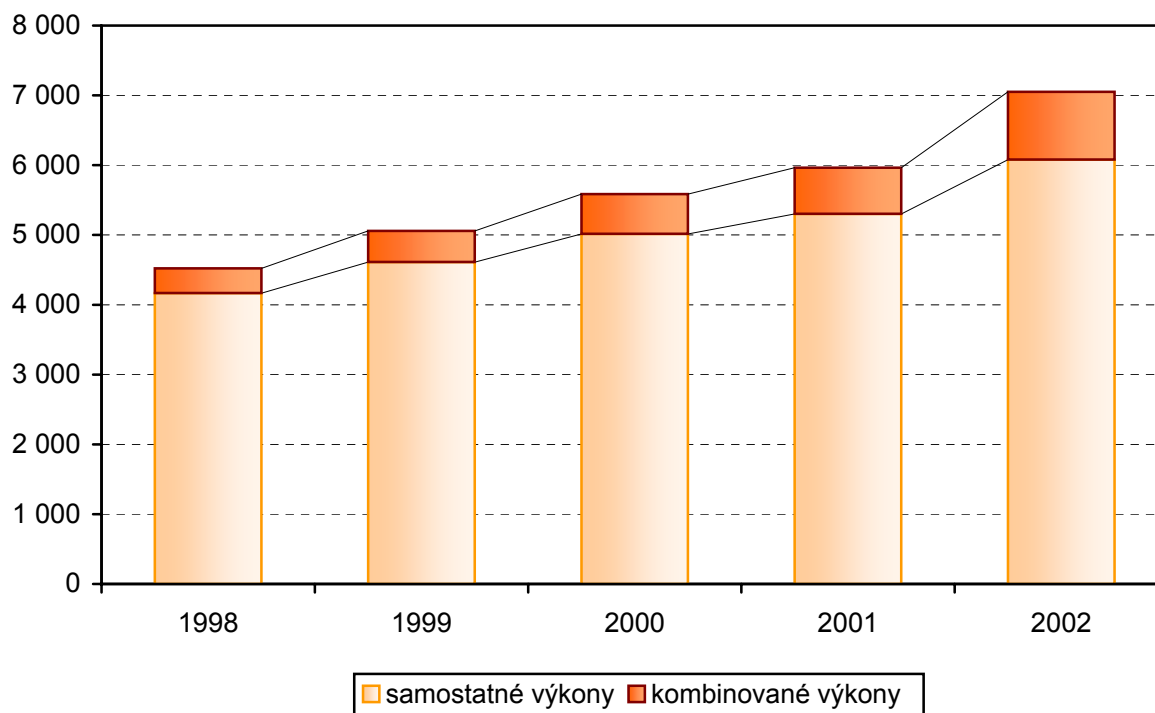
Tabulka 1: Kardiochirurgické operace v roce 2002

	Absolutně	V %
Kardiochirurgické operace celkem	8 682	100,0
v tom: bez mimotělního oběhu	1 722	19,8
s mimotělním oběhem	6 960	80,2
v tom: elektivní operace	6 727	77,5
v tom: primoooperace	6 350	94,4
reoperace	377	5,6
urgentní operace	1 915	22,1
v tom: primoooperace	1 757	91,7
reoperace	158	8,3
neznámo	40	0,5
v tom: u mužů	6 185	71,2
u žen	2 497	28,8
v tom: ve věku		
0-17 let	26	0,3
18-29 let	59	0,7
30-39 let	93	1,1
40-49 let	471	5,4
50-59 let	2 041	23,5
60-6 let	2 948	34,0
70-79 let	2 797	32,2
80 a více let	247	2,8
průměrný věk	64,0	
v tom: doba hospitalizace (ve dnech)		
0-6	2 192	25,2
7-14	5 458	62,9
14-20	604	7,0
21-27	164	1,9
více než 27	190	2,2
neznámo	74	0,9
průměrná doba hospitalizace	9,14	

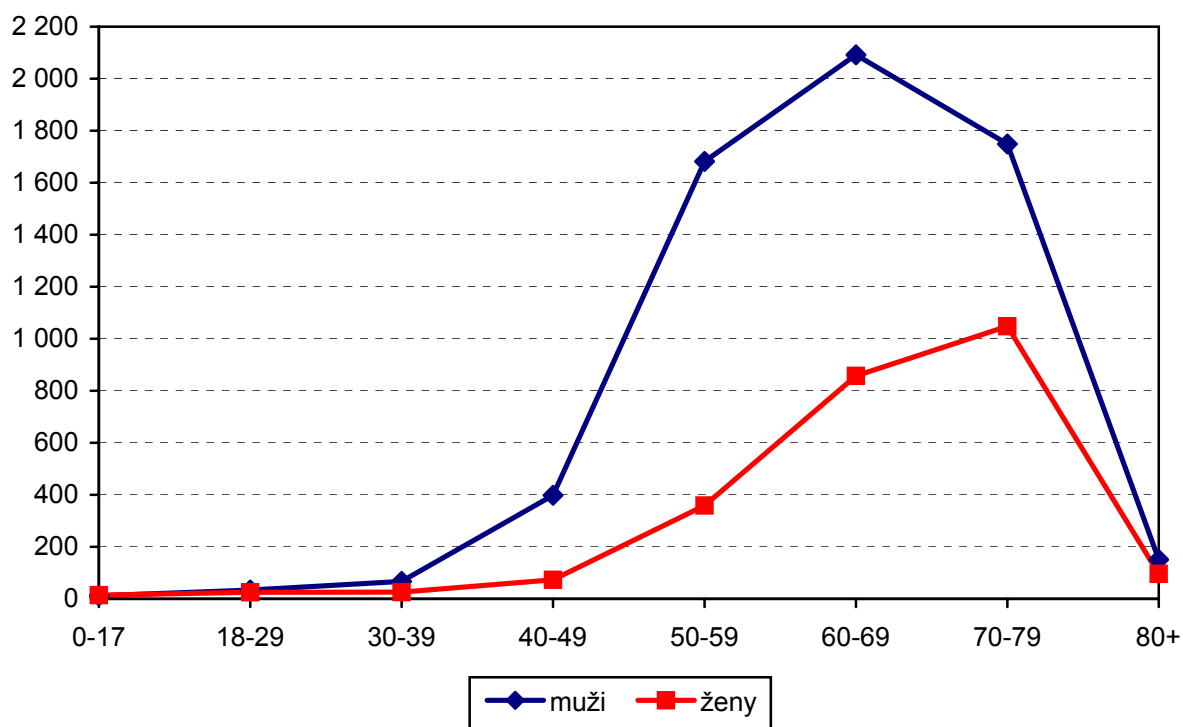
Graf 2: Kardiochirurgické operace podle mimotělního oběhu

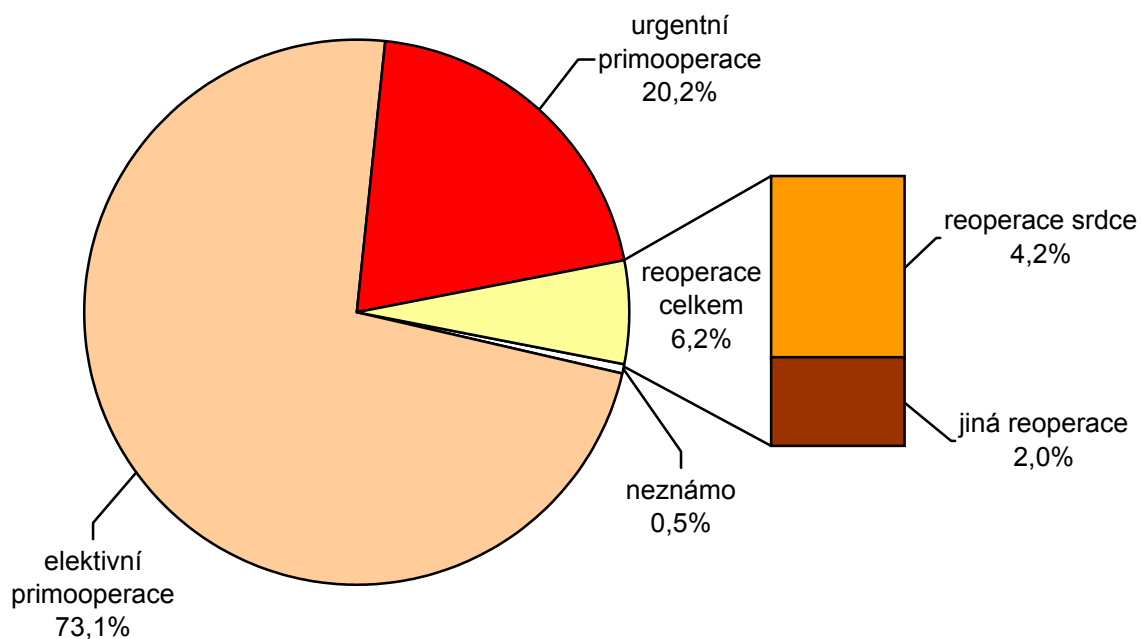
Graf 3: Vývoj počtu provedených aortokoronárních bypassů

Graf 4: Kardiokirurgické operace podle věku v roce 2002

Graf 5: Kardiokirurgické operace podle urgency v roce 2002

Tabulka 2: Kardiochirurgické operace v DKC FN Motol v roce 2002

	Absolutně	V %
Kardiochirurgické operace celkem	435	100,0
v tom: bez mimotělního oběhu	123	28,3
s mimotělním oběhem	312	71,7
v tom: u získaných srdečních onemocnění	8	1,8
u vrozených srdečních vad	427	98,2
v tom: Kve věku		
u získaných srdečních onemocnění	8	100,0
0-14 let	6	75,0
15-17 let	2	25,0
u vrozených srdečních vad	427	100,0
méně než 1 měsíc	107	25,1
1 měsíc-1 rok	116	27,2
1-14 let	162	37,9
15-17 let	14	3,3
18-29 let	24	5,6
30-39 let	0	0,0
40-49 let	3	0,7
50-59 let	1	0,2
průměrný věk	4,35	